

Struinen LANGS DE DEENSE KUST

Stensigmose klif rijst tot
wel 40 meter uit zee op.

Langs de kust van Zuid-Jutland kronkelt een
schitterende wandelroute: het Gendarmenpad.
Met aan de ene kant een fjord en aan de
andere kant een steeds wisselend landschap
van velden en bossen.

TEKST EN FOTOGRAFIE MONIQUE VAN GAAL

Door de velden bij Padborg.

Links: Flensburger Fjord. Midden: de molen van Dybbøl. Rechts: Kollund Skov bos.

Links: het strand van Vemmingbund. Midden: het Kobbelskov bos. Rechts: Sønderborg.

Ik was al een tijdje benieuwd naar het Gendarmenpad, een wandelpad dat als zeer afwisselend te boek staat. Je hoeft geen wereldreis te ondernemen om er te komen, de wandeling start net over de grens met Duitsland, slechts een uur of zeven rijden vanaf Utrecht. Bovendien is de route goed in vier of vijf etappes op te delen. Dus trek ik de wandelschoenen aan en maak me op voor een mooie wandel(mid)week.

DAG 1: op en neer door het bos

Waarom dit eerste deel van de route ook wel de ‘bergetappe’ wordt genoemd is direct duidelijk. Het pad gaat op en neer door het Kollund Skov, een uitgestrekt bos. Het zijn de stuwwallen uit de laatste ijstijd. Moeizaam wordt het echter nergens; de heuvels komen amper boven de veertig meter uit. Mijn wandelmaat en ik zijn zojuist vanuit Padborg vertrokken en hebben 16 kilometer te gaan. Een prima afstand voor een eerste wandeldag. Slagbomen en oude grenspaaltjes doen vermoeden dat we zo nu en dan ook voet op Duitse grond zetten. Dan vangen we door de bomen een eerste glimp op van de Flensburger Fjord; een enkele zeilboot vaart voorbij. Aangekomen aan de kalme zee is het hoog tijd voor een picknick. Het traject langs de schilderachtige kust eindigt in Sønderhav, waar we ons te goed doen aan een latte macchiato in een simpele snackbar met zicht op twee Okse eilandjes.

DAG 2: bakstenen op het strand

De volgende ochtend hebben we het pad helemaal voor ons alleen. Een eenzame kuststrook, slechts bevolkt door meeuwen en aalscholvers. Verlaten steigers, op het water dobberende bootjes en uitstekend in dit landschap passende villa’s, chalets en monumentale boerderijen verraden de nabijheid van mensen. We volgen bospaadjes, lopen onder poorten door gevormd door overhangende takken, en dan gaat het weer een tijdje over het smalle strand. Een in het oog springende rood-witte vuurtoren kondigt een wat dichter bevolkt stuk aan, tussen de dorpen Egersund en Broager. Rode en gele bakstenen; plots ligt het strand ermee bezaaid. Tussen de misbaksels zoeken we naar ongevende exemplaren met een fabrieksstempel. In de verte torent de schoorsteen van de baksteenfabriek Cathrinesminde Teglværk boven het groen uit. De

Het Gendarmenpad

Het Gendarmenpad in Zuid-Jutland werd als eerste Deense wandelroute onderscheiden met het Europese label ‘Leading Quality Trail’. Hier aan de noordoever van de Flensburger Fjord patrouilleerden de Deense grenswachten van 1920 tot 1958 om smokkelwaar te onderscheppen, vandaar de naam.

De 84 km lange wandelroute loopt van Padborg aan de Duits-Deense grens naar Skovby in het oosten, en kan uiteraard ook andersom gelopen worden. Wij liepen het oude 74 km lange traject dat in Høruphav eindigt; de 10 km van Høruphav naar Skovby is hier later aan toegevoegd. Het pad is goed gemarkeerd en langs de route staan informatieborden. Ook de handige wandelkaart (plus compacte wandelgids, online te bestellen) vouwden wij vaak open. Heel welkom zijn de schone openbare toiletten langs de route, waar je ook je waterfles kunt bijvullen. gendarmsti.dk, visitsonderborg.com

Zo kom je er

De afstand Utrecht-Sønderborg bedraagt 635 km. Via Visit Sønderjylland boek je een compleet arrangement. Vervoer van en naar de start van de wandeling, bagagevervoer en overnachtingen zijn dan geregeld. visitsonderjylland.nl

fabriek, die van 1732 tot 1968 actief was, is de enige van de ongeveer zeventig aan de Flensburger Fjord gebouwde steenbakkerijen die nog overeind staat. Het moet zwaar werk zijn geweest voor de arbeiders, veelal immigranten; het afgraven en verwerken van de klei gebeurde met de hand. Zwaar valt ons na 20 kilometer ook de wandeling. Gelukkig is de aankomst op het gemoedelijke Iller Slot een echte beloning.

DAG 3: liefdestunnels en ruige kliffen

Vandaag ronden we het schiereiland Broager Land, het stuk Gendarmenpad dat door ons als allermooist bestempeld zal worden. Een dunbevolkt gebied; zelfs het met dikke letters op de kaart aangegeven Kragesand op de zuidpunt blijkt slechts een verlaten picknick-annex-parkeerplek aan het strand. Dan volgen de superlatieven elkaar in rap tempo op. Dit kustlandschap, steeds met uitzicht op Duitsland aan de overkant van het water, is adembenemend. We zoeken naar de zogeheten ‘liefdestunnel’, maar komen er niet uit welke van de vele door kromgegroeide bomen gevormde romantische tunnels nou precies de enige echte is. Het volgende gedeelte van de route gaat voor anderhalve kilometer over rotsige stranden met enorme keien, het is dus goed opletten waar je je voeten neerzet. Een walhalla voor fossieljagers, al die oude zwerfkeien aan de voet van lage kliffen vol >

De kliffen van
Broager Land behoren
tot de highlights van
het Gendarmenpad

Een rustmomentje op
een van de verlaten
steigers langs het pad.

Bootjes in de baai van Vemmingbund.
Rechts: Sønderborg Slot.

Reis
WIJZER

Logeren

- **Hotel Sønderborg Strand.** Comfortabel hotel aan de kust waar je eventueel je auto kunt parkeren voor de duur van de wandeling. sonderborgstrand.dk
- **Iller Slot.** Eenvoudige kamers (gedeelde badkamer) in buitengewoon gezellig ingerichte B&B halverwege de route. Speciaal gericht op wandelaars, vegetarische maaltijden. illerslot.dk
- **Gammelmark Strand Camping.** In de bijbehorende B&B zijn 3 mooie kamers beschikbaar. De luxe badkamer en ruime keuken worden gedeeld. gammelmark.dk
- **Visherredgaard appartementen.** Drie eenvoudige, ruime appartementen in Sønderhav. visherredgaard.dk
- Ook als je niet in het moderne, opzichtige Alsik Hotel in Sønderborg slaapt, loont het de moeite de lift te nemen naar het platform 'Point of View' voor een geweldig uitzicht over de stad (gratis). alsik.dk

Voor kampeerders zijn er naast grote campings ook piepkleine gratis natuurkampeerterreinen. Sommige accommodaties sluiten 's winters hun deuren, bijvoorbeeld Iller Slot.

Eten en drinken

Langs de route kom je vrijwel geen restaurants of winkels tegen; neem dus een lunchpakket en voldoende drinkwater mee. Campings en jachthavens beschikken vaak wel over een klein winkeltje. In Iller Slot serveert men ook het diner.

- **Restaurant Colosseum.** Gezellig restaurant met terras aan de haven van Sønderborg. restaurant-colosseum.dk
- **Torve-Hallen.** Trendy Italiaans café en restaurant in Sønderborg. torve-hallen.dk

> nesttunnels van oeverzwaluwen. Dan duiken we het sprookjesachtige bos van Kobbelskov in. Klapstuk van vandaag is de klim naar de top van de Stensigmose klif, die veertig meter uit zee oprijst. De blik in de diepte is verbluffend.

DAG 4: allermooiste strand

We laten de camping van Gammelmark achter ons en volgen het pad rondom de schilderachtige baai van Vemmingbund. Kijk, precies daar aan de overkant zullen we straks komen te lopen, zeggen we nog tegen elkaar. Maar eerst wandelen we een tijdlang over het allermooiste strand van de route: het brede strand van Vemmingbund. Meeuwen op de steigers, kleurige bootjes op het ondiepe water, houten huisjes die voor een vakantie-sfeertje zorgen. De ideale plek om een paar dagen te blijven.

De noordkant van de Vemmingbund bestaat uit weilanden aan een lage klifkust. Linksaf lopen we tegen een glooiende heuvel op, op zoek naar het Historisch Centrum Dybbøl Banke. Zo vredig als het landschap er vandaag de dag bij ligt, zo rampzalig moet het zijn geweest in 1864, ten tijde van een van de bloedigste veldslagen uit de Deense geschiedenis in de oorlog tussen Pruisen en Denemarken. Films en een nagebouwd militair kamp schetsen een interessant beeld van de slag. Vanaf het balkon van de witte molen van Dybbøl hebben we mooi zicht op Sønderborg, reisdoel van vandaag. Met slechts 12 kilometer op de teller alleszins een rustige wandeldag.

DAG 5: stadje om van te smullen

Sønderborg is de enige grote plaats langs de route, en ook meteen eentje om van te smullen. De vrolijk gekleurde huizen en gezellige terrasjes aan de haven doen denken aan het oude centrum van Kopenhagen. We hebben nog maar één korte etappe van zes kilometer voor de boeg; dat het is gaan regenen zal ons hier niet van weerhouden. Door het bos met de naam Sønderkov lopen we pal aan de afbrokkelende kust. Via het vogelrijke moerasgebied Trillen wandelen we het gehucht Høruphav binnen waar de taxi ons opwacht voor de terugrit naar het inmiddels weer in de zon badende Sønderborg. 🐾

Het pad gaat over smalle, stenige strandjes.